

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 197 (1447) • П'ятниця, 18 жовтня 1996 року • Ціна договірна

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ ПРОГНОЗУЄ: В 1997 РОЦІ НА НАС ЧЕКАЮТЬ ПІДВИЩЕННЯ, ПОЛІПШЕННЯ, ЗРОСТАННЯ... ЧИ ТЕ ЩЕ БУДЕ!

Ранкове засідання 17 жовтня

Депутати приступили до розгляду питання про основні показники соціально-економічного розвитку України на 1997 рік. Шоправда, судячи із настрою і виступів народних депутатів, вони дещо розчарувалися, адже основний доповідач міністер економіки Василь Гурєєв обійшовся загальними цифрами і фразами, котрі уже не раз називали на засіданнях депутатських комісій, груп і фракцій. Парламент не почув бажаних цифр про обсяги і структуру внутрішнього й зовнішнього боргів України, рівень реальної зарплати наших громадян, кількість працівників тощо.

(Закінчення на 4-й стор.)

Парламентська хроніка

У пошуку нових проектів

У Києві перебувала делегація представників державного департаменту США на чолі з спеціальним радником Президента і Державного секретаря США з питань допомоги новим незалежним державам Річардом Морнінгстаром. Вона взяла участь у першому засіданні Комітету з питань тривалого економічного співробітництва американо-української двосторонньої комісії. Під час зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом пан радник окреслив головну мету засідання: «Зараз нам важливо визначити, які політичні кроки допомогли б підйому української економіки і які конкретні проекти потрібно реалізувати для цього».

Час лібералізувати стосунки

Ніяких об'єктивних причин, які перешкождали б підписанню найближчим часом широкомасштабного договору про дружбу і співробітництво між Україною і СРЮ немає. Це підтвердили на прес-конференції Голова Верховної Ради України Олександр Мороз і Голова Віча громадян Союзної Скупщини СРЮ Радоман Божович, який на чолі югославської делегації перебував у нашій країні. За словами Радомана Божовича, сторони дійшли згоди щодо необхідності активізувати роботу у напрямку створення відповідної договірно-правової бази для того, щоб лібералізувати українсько-югославські стосунки в усіх сферах співробітництва.

Доповідь
Прем'єр-міністра
України про Програму
діяльності
Кабінету Міністрів
України на сесії
Верховної Ради
15 жовтня 1996 року
(Читайте на 2—4-й стор.)

Не найкращий фрагмент

Розгляд в односторонньому порядку питання щодо Чорноморського флоту є не найкращим фрагментом у розвитку двосторонніх відносин між Україною і Росією. Таку думку висловив журналістам Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, коментуючи рішення депутатів Держдуми Російської Федерації про прийняття в першому читанні закону «Про припинення поділу Чорноморського флоту». Олександр Мороз висловив переконання в тому, що російським парламентаріям вистачить аргументів для того, щоб пропозиції радикалів не були відображені у рішенні законодавчого органу Росії. Глава українського парламенту вважає, що на дану ситуацію адекватно мають відреагувати глави держав і відповідальні особи з обох сторін, які почали раніше цю роботу. Адже на сьогодні існують підписані договори, в тому числі Сочинські угоди, які потрібно виконувати. В цьому напрямі, відзначив Олександр Мороз, зроблено вже дуже багато, і цю роботу треба завершити, проаналізувавши, що виконується сторонами, а що ні.

Рішення Держдуми Російської Федерації, яка прийняла у першому читанні проект федерального закону «Про припинення поділу Чорноморського флоту», ще не рішення російського політичного керівництва, — таку думку висловив заступник міністра закордонних справ України Костянтин Грищенко. Проте, заявив він, не може не викликати занепокоєння той факт, що націй держави пред'являють територіальні претензії, переглядається сам процес поділу Чорноморського флоту на українську і російську частини, передбачений Сочинськими угодами. Особливо непокійте те, що за цей варіант закону висловилась більшість російських парламентаріїв. Міністерством закордонних справ України доручено послу України в Російській Федерації звернутися до МЗС Росії за роз'ясненнями, такі ж роз'яснення буде затребувано і від посла РФ в Україні, повідомляє Укрінформ.

Усім нам стане гірко,

якщо найближчим часом
не приймемо
загальнодержавну
програму
з цукровиробництва

Такий висновок зробив Леонід Кучма після односторонньої робочої поїздки на Вінниччину — найбільшу бурякосіючу область держави.

(Закінчення на 4-й стор.)

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

«Голос України» був і залишається газетою, призначеною для розумного читача.

«Голос України» — це повага до Вас і Ваша поінформованість.

Передплатити індекс газети українською мовою — 60955, російською мовою — 60997.

Передплатна ціна на перше півріччя 1997 року — 12 гривень.

Можна передплатити Вашу газету «Голос України» і на весь наступний рік за 24 гривні.

Є передплатні пільги для ветеранів ВВВ і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за річну.

"Вчора зварив борщ. З картоплі й буряка. Ним поснідала, ним і вечеряти буду"

Фото Миколи ТКАЧІВСЬКОГО.

(Читайте на 5-й стор.)

ПАВЛО ЛАЗАРЕНКО: «Я ХОТІВ БИ СТАТИ ПЕРШИМ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ, ЯКИЙ І ПРЕДСТАВИТЬ УРЯДОВУ ПРОГРАМУ, І ВІДЗВІТУЄ ПРО ЇЇ ВИКОНАННЯ»

Шановний Леоніде Даниловичу!
Шановний Олександр Олександровичу!
Шановні народні депутати і виборці!

10 липня нинішнього року у цьому залі відповідно до статті 106 Основного Закону Верховна Рада дала згоду на призначення Прем'єр-міністра. Сьогодні, згідно із статтею 114 Конституції, я знову на найвищій у нашій державі трибуні — 3 Програмую діяльність нового Кабінету Міністрів. І текст розповсюджено для поперіодного ознайомлення, тому зупинюся на найбільш важливих особливостях, які характеризують зміст і спрямування цього документу, поставлені в ньому цілі та шляхи їх вирішення.

Перш за все: три місяці тому від імені майбутнього Кабінету Міністрів я дав слово Президенту, Верховній Раді і народу України невідкладно взятися за чорнову, брудну роботу, наповнити положення Основного Закону реальним змістом, підкріпити їх конкретними справами.

Тоді мені надійшло близько 400 пропозицій, побажань і запитів від народних депутатів, комісій та фракцій. Більшість їх стосувалася найбільш актуальних проблем — погашення заборгованості у виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат.

Згадаймо: ці борги виникли торік і нарастали мов снігова лавина впродовж першої половини нинішнього року. Тільки в бюджетній сфері вони досягли на 1 липня понад 300 трин. карбованців.

Хочу сьогодні з усією відповідальністю заявити:

— за цей короткий термін уряд оволодів ситуацією; — взяв під чіткий і жорсткий контроль надходження та використання коштів; — соціальні виплати здійснювалися щомісячно.

Крім того, за останні 3 місяці у вугільну галузь було спрямовано 390 млн. гривень. Для порівняння: це понад 86 відсотків від того, що було виділено з 1 півріччя (довідково: 46,3 відсотка від загальної суми, виділеної з початку року). Це значною мірою дозволило державі розраховуватися з шахтарями.

Завдяки вжитим заходам скорочено заборгованість у виплаті грошового утримання військовослужбовцям.

Уряд погасив заборгованість у виплаті зарплати викладачам вузів та профтехучилищ по 15 серпня, технікумів — по 15 вересня. Більш як річна заборгованість у виплаті стипендій студентам скоротилася наполовину.

200 млн. гривень ще буде сплачено за поставлений до держресурсів хліб. Загалом, незважаючи на вкрай тяжкий стан справ в економіці, у вересні вперше за останні два роки намітилася тенденція до зменшення заборгованості по заробітній платі і розпочалося поетапне її погашення.

Уряд повною мірою аналізує і контролює ситуацію в усіх галузях, сферах і регіонах. Поверне, я глибоко розумію і поділяю вашу принципову позицію щодо цієї складної і болючої проблеми. Розумію людей, громадян нашої країни. І мені надто хочеться вирішити її в єдине і одночасно. Але таке сьогодні практично неможливо.

Давайте разом проаналізуємо нинішній баланс економіки держави.

Прихований дефіцит бюджету склався величезну суму — 8,6 мільярда гривень. Це приблизно дорівнює 3-місячній надходженням до зведеного бюджету.

Понад 2,7 млрд. гривень — такою є заборгованість підприємств та організацій за платежами і відрахуваннями до бюджетів усіх рівнів, у тому числі до Пенсійного фонду. Це результат незбалансованості податків, «тінтзації» економіки, що стягнула 40 відсотків від валового внутрішнього продукту, помилку у визначенні бази оподаткування.

Майже 3 млрд. гривень треба віддати Росії та Туркменстану за поставлений у 1992—1994 роках газ та інші енергоносії і на розрахунки в цілому під гарантії уряду за надані валютні кредити.

Аналогічні платежі чекають і в наступному році.

Понад 21 млрд. гривень потрібно на обслуговування у 1997 році соціально-культурної сфери, на виплату компенсацій, пенсій, допомог — понад 38 млрд. гривень.

Навіть якщо теоретично припустити одночасне і повне надходження всіх платежів, то вони не покривлять реальну потребу і наповнювачу.

У цій ситуації ми повинні сказати правду народам і самим собі. Обіцянки й аванси, не підкріплені економічними можливостями держави, в черговий раз обернуться обманутими сподіваннями людей.

Сувород діяльність полягає у тому, що основним боржником і головним тромбом, що призвів до неплатежів, став у державі переоборудований бюджет, а тому збанкрутілий бюджет, і ніщо інше.

Стосовно заробітної плати хочу зазначити таке. Місячний фонд для працівників бюджетної сфери — 410 млн. гривень, а разом з пенсіями, стипендіями та іншими соціальними виплатами щомісяця потрібно понад 1,6 млрд. гривень. Плюс борги за першу половину

нинішнього року і 1995 — майже 3,0 млрд. гривень.

Серйознішими ж надходження до зведеного бюджету влітку становили близько 2,5 млрд. гривень.

Щоб лише на мінімальному рівні підтримувати життєдіяльність держави, можна відрахувати на заробітну плату не більше 60—70 відсотків бюджетних надходжень. Якраз стільки ми регулярно сплачували протягом останніх трьох місяців.

Перспектив погашення боргу не буде ніяких, якщо:

— по-перше, не навести елементарний порядок у використанні бюджетних коштів /про це я скажу далі/;

і, по-друге, не вжити радикальних заходів для залучення додаткових коштів до державної скарбниці.

Цю роботу, як вам добре відомо, уряд розпочав негайно. І вже є зрушення. Ось характерний приклад. Вже просто неможливо було спостерігати, як держава втрачає близько 3 млрд. гривень на виробництві і реалізації горілчанних виробів, тютюну, від пільг різноманітним фондам, контрабанди тощо. Іншими словами, майже двомісячний бюджет всієї України працював на спритних ділків та кримінальних елементів.

Спасибі Верховній Раді — ви підтримали рішення заходів уряду. Держава почала наводити порядок у цій сфері. Тільки акцизного збору за вересень сплачено 27,6 млн. гривень проти 37,3 млн. за всім місяцям попереднього року.

Розрахунки показують: такі підходи дозволять підтримати у Верховній Раді вже з жовтня поступово зменшувати суму заборгованості.

Шановні депутати! Чи та рід інших жорстких і непопулярних заходів — лише початок нашої роботи щодо виведення України з глибокої кризи.

Але який шалений опір і протидія доводиться долати щодня і на кожному кроці! Хоча вже всім зрозуміло, що за зовні пристойними аргументами опоненти уряду маскують явно не державні інтереси.

У нас немає іншого шляху, ніж той, на який ми стали і який пішли. Це шлях більшості країн, що виходили із затяжної кризи.

На такі реалістичні, виважені підходи і розрахована Програма діяльності уряду, головне місце в якій займає всебічна підтримка власного товаровиробництва і національного виробництва.

І сь полягає у виході на якісно новий технологічний рівень виробництва: збалансованість галузей економіки за рахунок державного регулювання, зменшення її зовнішньої залежності, підвищення зайнятості населення та задоволення його потреб, а в кінцевому підсумку — стабілізації фінансової та

бюджетної систем, поглибленні структурних реформ.

Яким бачаться шляхи реалізації цих завдань?

По-перше, розумний протекціонізм щодо вітчизняних виробників.

— Уряд шукає кошти і профінансував прискорення виробництва літаків (АН-70 та АН-140). Уже через 2—3 роки можна розраховувати на валютні надходження від їх експорту.

— Незважаючи на серйозне лобування, натиск, Кабінет Міністрів підтримав випуск вітчизняних телефонних систем, які виготовляються на підприємствах Запорізької, Харківської, Черкаської та Хмельницької областей.

— На базі луганського та дніпропетровського заводів розпочинається освоєння виробництва українських дизель-електропозидів, електропозидів і пасажирських вагонів.

— У Херсоні за активної підтримки уряду та обласної держадміністрації тривають переговори і створюється спільне підприємство для випуску зернозбиральних комбайнів зразка «Джон Дір»: кінцева продукція і в перспективі до 80 відсотків комплектуючих виробів до неї будуть виготовлятися виключно у нашій державі.

— На принципах розширення виробництва кінцевої продукції тільки на території України плануються розпочати випуск нових легкових автомобілів в об'єднанні «Авто3А3». Спільно з провідними світовими фірмами.

Загалом, в ініційованому урядом пакеті близько 40 таких масштабних проектів. У тому числі — створення промислово-фінансових груп та холдингів компаній типу «Українські авіалінії», «Український автобус», реструктуризація «Азовмашу», «Заводу імені Малишева» та інших.

За 3 останніх місяці ці проекти вже пройшли стадію переговорів і розпочалася конкретна робота.

По-друге. Підтримка власного товаровиробництва чітко прослідковується на останніх діях уряду щодо регулювання митних тарифів та акцизних зборів. Цим ми за великим рахунком розпочали захищати свою харчову та переробну промисловість.

— Як наслідок, тільки за вересень на підприємствах Держхарчобілого вироблено понад 2 млн. дал. дікоро-горілчанних виробів, що в 4 рази перевищує обсяг їх випуску за серпень.

А ще в липні практично всі ці заводи не працювали на державній сировині.

За сприяння Верховної Ради поставлено рішенням засідання безконтрольному вивезенню шкури та великої рогатої худоби за демпінговими цінами. Нагадаю, що тільки за останні роки Україна втратила більш як

1 млн. корів. А це поглов'я 4 таких областей, як Запорізька.

— Прийняттям пакету урядових документів захищено підприємства металургійного комплексу від вивезення за межі країни брухту чорних металів, гострий дефіцит якого вони відчували.

— Ми також захистили ввезення митом нашу вугільну промисловість від більш дешевого імпортованого вугілля.

— Зараз в уряді підготовлено 17 нормативних актів на підтримку власного товаровиробництва, які будуть найближчим часом подані до Верховної Р.

Вітчизняним товарам поступово створюються кращі умови на українському ринку.

По-третє. Ми підтримуємо національного товаровиробника прийнятою новою системою податків.

Основою податкової реформи згідно з Указом Президента буде зменшення податкового тиску на виробників. На цьому я докладніше зупинюся далі.

По-четверте. Державна підтримка уже зараз активно надається підприємствам, які нараховують експортний потенціал.

Ми завершуємо підготовку Державної програми розвитку експортного потенціалу України і з наступного року забезпечимо гарантоване і своєчасне повернення податку на добавлену вартість при експорті вітчизняної продукції.

Акцент робиться на підтримці підприємств, здатних забезпечувати конкурентоспроможність своєї продукції не лише на вітчизняному ринку, а й на світовому.

П'яте. Захист вітчизняного товаровиробника уряд почав здійснювати і через реформування базових галузей.

Всім вам добре відомі наші дії у вугільній промисловості. Додам лише, що уряд взяв на себе повну відповідальність за прийняття цих надто неелегких рішень та їх наслідків.

За 2 наступних роки буде закрито 9 шахт, які дають сьогодні менш як півтора відсотка валового видобутку, а собівартість тинни вугілля становить тут від 200 до 450 доларів.

Вивільнені кошти спрямовуються на соціальний захист шахтарів та підприємств перспективних шахт.

Крім того, за 3 місяці комерційні банки надали вугільній галузі за сприяння уряду технічний кредит в сумі 78 млн. гривень.

До кінця року галузь отримає ще допомогу, а кількість введеного лав зросте до 93.

Згідно з відомим Указом Президента на базі діючих шахт та підрозділів вугільної промисловості створено 452 підприємства з правом юридичної особи. З'явилися перші холдингові компанії.

Наша лінія тут тверда і послідовна: емісійного шляху до-

помогти не буде, а фінансові ресурси у вигляді дотацій наладаються і будуть надаватися тільки на тону відвугленого вугілля.

Захист власного товариробництва через реформування галузей — це принципова позиція нового Кабінету Міністрів.

На черзі — чорна металургія. Тут також вже є перспективні ідеї і практичні напрацювання. Вперше в Україні на базі комбінатів «Криворізьсталь» та Новокиївського гірничо-збагачувального і коксохімічного заводу створено єдиний потужний виробничо-технічний комплекс з повним металургійним циклом.

Тільки за рахунок уникнення подвійного оподаткування собівартість кінцевої продукції знизиться тут на третину.

Аналогічні підходи проробляються у сільському господарстві, легкій та переробній промисловості, машинобудуванні, енергетиці, енергозбереженні.

Хочу також зазначити, що в цей період уряд результативно працював над залученням міжнародної фінансової допомоги.

Завдяки економічним реформам та реструктуризації промисловості створюються сприятливі умови для припливу іноземних інвестицій, зокрема в енергетичній, вугільній та аграрній сектори. У наступному році ці ключові галузі отримують понад 900 млн. доларів. Такі рішення прийняті в квітні поточного року.

І нарешті, важко і складно, але розпочалася передача від підприємств на баланс місцевих органів влади об'єктів соціальної сфери.

Наші можливості, як і на місцях, тут надзвичайно обмежені, але іншого виходу немає.

Собівартість продукції багатьох підприємств утримання об'єктів соціальної інфраструктури становить майже половину затрат. Зрозуміло, що без їх передачі ні про яке відродження, реформування виробництва та підтримку товариробництва не може бути й мови.

Підсумовуючи сказане, хочу ще раз зазначити: сьогодні в Україні є колосальний потенціал у багатьох галузях.

Протягом десятиліть розвинені країни випрацювали найбільш оптимальні пропорції в структурі народного господарства.

Виробництво товарів народного споживання повинне мати питому вагу у межах 70 відсотків.

У нас ця величина ще з повноценних частин утрічч менша. І навіть за цих умов у 80-і роки тільки легка і харчова промисловість давали до 32 відсотків бюджетних надходжень.

Сьогодні ж легка промисловість майже повністю парализована. Порівняно з 1990 роком виробництво основних товарів цієї галузі скоротилося на 83 відсотки. Лісова частка сировини для її потреб вивозиться за кордон.

Натомість внутрішній ринок товарів народного споживання на 90 відсотків заповнений за кордонними товарами широкого вжитку. В результаті зовнішньоторговельний баланс за 8 місяців цього року бility як на 600 млн. доларів не на користь України.

Ми пішли на підвищення ставок ввізного мита на одяг, взуття, трикотажні та текстильні вироби. Заборонено використовувати бюджетні кошти на закупівлю імпортованих товарів.

Скасовано акциз на килимові вироби та одяг із хутра вітчизняного виробництва. Уряд забезпечить тарифне регулювання ввезення товарів, кількісне обмеження імпорту.

Отже, заходи, що пропонується Кабінетом Міністрів для підтримки власного товариробництва, мають чітко виражений антикризовий характер, передбачають посилення керованості та координації розвитку галузей з боку держави.

Тільки завдяки заходам щодо підтримки вітчизняного виробництва ми збережемо у наступному році понад півмільйона робочих місць.

Сказане вище повною мірою стосується найбільшого сектора національної економіки — агропромислового комплексу. Тут зосереджена значна частина усіх виробничих фондів, виробляється близько половини валового внутрішнього продукту.

Ситуація у цьому секторі надто складна, і її повністю подолати велику субурбанізацію, що днями висловлювалася у цьому замі.

Будемо відверті: десятиліттями село вірою і правдою служило державі, а в останні роки, залишаючись без її підтримки, почали відмирати цілі його галузі — вівчарство, свідництво, птахівництво. Молочне і м'ясне скотарство, оwoчинство стало збитковим і теж руйнується.

Минулий рік сільське господарство закінчило з боргами, які зросли у 8 разів. Не кращим буде становище і в поточному році. Ні в якій державі жоден сільський товариробник вже б не жив.

Гострий дефіцит коштів, недосконалість податкова політика, відсутність кредитного фінансування спричинили багатомісячні борги по заробітній платі, мізерне матеріально-технічне забезпечення.

Ми дещо переосмислюємо можливість реформ на селі.

Зміна форм власності і власника, запровадження багатогалузності та нових форм господарювання, децентралізація управління та відмова від кабального державовладдя, нарешті, земельна реформа — речі, безумовно, важливі та актуальні.

Але чому тоді в умовах величезних ринкових відносин згортається виробництво? Порівняно з 1990 роком його обсяги скоротилися в 1,7 рази, а в окремих галузях — значно більше.

Очевидно, треба переглянути підходи, співставити аграрну політику з нинішніми можливостями держави.

Що буде зроблено конкретної?

Перш за все, ми підтримаємо колективні господарства. Тільки вони є великими товариробниками, тому в сільському господарстві поряд з реформами буде поступово здійснюватися структурна перебудова виробництва.

При такому підході ми уникнемо величезних трудових затрат, віддаємо пріоритет рентабельному та енергонеінтенсивному виробництву, переважно рослинництву.

При цьому властиво зберегти величезний фондний потенціал, який створювався під крупнотварне виробництво.

І, що особливо важливо, колективні господарства будуть спроможні утримувати 100 відсотків своєї соціальної сфери, а також допомогти більш як 6 млн. сільським пенсіонерам.

Яким бачиться розвиток тваринництва?

По-перше. Уряд пропонує відновити дотацію м'ясної продукції. Нам вкрай потрібно зберегти великі спеціалізовані комплекси та штахтофабрики.

За останні 20 років тут створений сучасний виробничий потенціал, нерідко на рівні світових стандартів. На цих потужностях 5 років тому вироблялася половина обсягів м'ясної продукції.

Через відсутність дотацій на комбикорми собівартість тільки ітального м'яса піднялася у 2,5 рази, і воно втратило свого покупця.

Вже у першому півріччі цього року половина м'ясних штахофабрик по суті припинила своє існування.

По-друге, виробництво молока буде поступово зосереджуватися у спеціалізованих господарствах, де вже створюються масиви маточного поголів'я конкурентоспроможного худоби.

До кінця цього року і протягом наступного ми закупимо для таких господарств понад 20 тис. голів голштинської породи.

По-третє, при зменшенні обсягів виробництва у громадському господарстві останні 5 років бурхливо розвивається приватний сектор. Без особливих капітальних затрат його питома вага досягла 46 відсотків від загальних обсягів виробництва, а картоплі — 95, оwoчів — 72, м'яса — 50, молока — 45 відсотків.

Ми на всіх рівнях підтримаємо приватний сільський сектор, що взяв на себе всі трудові тягарі галузі, дав восталі дешеві продукти, за рахунок власної праці сприяє формуванню вкрай необхідної Україні середнього класу.

Підтримка піде у напрямку розширення площ землекористування, нарощування чисельності поголів'я худоби та птиці, організації загоспіль і більш тісної інтеграції громадського та приватного виробництва.

Враховуючи обмежені можливості держави, допомога уряду селу буде в цей період особливо раціональною: кошти вкладатимуться туди, де очікується найбільша віддача.

Сьогодні ми, на жаль, не маємо повної можливості збільшити допомогу фермерам (до сих пор казати, що на обслуштування тільки одного фермерського господарства потрібно понад 1 млн. гривень), але й тут уряд направлятиме кошти на створення рівних умов з іншими товариробниками.

Урядова Програма у цьому зв'язку дає кожному підрозділу АПК свій шанс.

Перш за все, ми внесемо суттєві пропозиції до Земельного кодексу, який повинен чітко відповісти засадам ринкової економіки і створювати умови та гарантії інвестицій у сільськогосподарське виробництво.

Основою оподаткування сільських виробників стане диференційований, стабільний протягом кількох років земельний податок.

Вже сьогодні переглядається система кредитування, запровадяться вигідні для села лізингові платежі, розгортаються іноземні інвестиції.

Користуючись нагодою, хочу подякувати депутатам-аграрникам, усім селянам за 4,5 млн. тонн хліба, які вони спрямували цього неврожайного року в державні ресурси. Найближчими днями уряд повністю розрахується за зерно, а також надасть суттєву допомогу у завершенні складного осіннього комплексу, з держрезерву виділено — мазу, дизпаливо.

Важливим механізмом реалізації урядової Програми є грошова реформа та фінансова стабілізація. Визначальний крок, тобто здійснення грошової реформи, ми вже зробили.

Відповідно до Конституції України має сьогодні повноцінну національну грошову одиницю, на необхідність чого завжди наполягав Верховна Рада.

Є підстави для висновку, що принцип проведення грошової реформи вперше за багато років сприяв довірі населення до політики держави. Всі наші зобов'язання щодо прозорого характеру реформи дотримані.

У ході грошової реформи з готівкового обігу та банків вилучено майже 330 трлн. карбованців.

В обмін взяли участь 11 млн.

чоловік, які обміняли близько 200 трлн. карбованців.

Водночас нам вдалося залучити у легальний обіг значну кількість коштів, що ходили за межами банківської сфери.

Наступними завданнями у цьому напрямі є утримання стабільного курсу гривні, реалізація заходів щодо забезпечення її вільної внутрішньої та зовнішньої конвертації, перетворення гривні в основний засіб розрахунків та нагромадження капіталів.

Що заважає цьому?

Перш за все — нерозвиненість банківської системи.

У нас мало класних фахівців банківської справи, переважає не прагматична, а бухгалтерська логіка, величезні шкоди завдає надмірна незалежність політики Національного банку. В результаті практично нульовим є рівень капіталізації українських банків: деякі з нових московських банків мають капітал більший, ніж усі наші, разом узяті.

У цьому також одна з причин масових банкрутств у банківській системі. А ті банки, що ще працюють, здійснюють платіжні операції майже на грани можливості, практично без будь-якого запасу ліквідності.

Великою проблемою, як і раніше, є відсутність зв'язаної кредитної політики. Не може нормально розвиватися економіка, якщо банки не займаються середньо- та довгостроковим кредитуванням. Близько трьох відсотків довгострокових кредитів від загального обігу, то переважно за рахунок «Промісбанку» — це все, що ми мали досі для відродження власної економіки, а інвестиційних кредитів по суті немає взагалі.

Докорінного поліпшення потребує і політика рефінансування. Її треба спрямувати на підтримку інвестиційних проектів, розвиток експорту, солідних торговельних контрактів.

На жаль, поки що цього немає, а наші банківські кола ще й досі не вийшли на міжнародні фінансові ринки, не отримали належного кредитного рейтингу.

Уряд готовий іти назустріч Національному банку, допомогти банкам у формуванні резервів та залученні довгострокових ресурсів. Ми вже активно працюємо в цьому напрямі з рядом міжнародних фінансових організацій, маємо вигідні домовленості.

Разом з тим розраховуємо і на зустрічний ризик з боку банків, особливо національних товариробників.

Вважаємо також, що Національний банк має вжити адекватних заходів для поліпшення структури грошової маси, зменшення позабанківського обігу, що стане одним із засобів подолання платіжної кризи.

Найважливішим механізмом здійснення Програми діяльності уряду є комплексне реформування податкової системи та легалізація економічного життя. Недооцінка в минулому цієї проблеми загальмувала ринкові реформи, спричинила тінізацію економіки, яка набула тотальних масштабів і стала однією з головних причин та наслідків усіх наших соціально-економічних труднощів.

Вже всім зрозуміло, що нищення податкова політика зруйнувала вітчизняне виробництво. Саме вона призвела до відливу матеріально-технічних, фінансових, трудових та інтелектуальних ресурсів з тіньового сектора економіки. За своїми обсягами він не поступається сьогодні перед офіційним.

Згідно з різними джерелами, за 5 років у тіньову економіку та за кордон відійшло від 10 до

16 млрд. доларів, або в середньому 3 млрд. доларів. Яка міжнародна допомога компенсує ці втрати і чи можна за таких умов очікувати іноземного інвестиційного дошу?

І шкільно і повністю підтримує висновки всіх без винятку депутатських комісій і фракцій, УСПП, що нетлумірий податковий тиск перешкоджає розумній межі і може призвести до національної катастрофи.

Сьогодні від оподаткування не ухилилися лише великі промислові підприємства, які об'єктивно не мають можливості сховати «в тінь» всю свою діяльність. Хоча і їх можна вважати платниками лише номінально. Адже основна заборгованість з податками припадає саме на такі підприємства.

Уряд розпочав активну підготовку комплексної податкової реформи. Орієнтуючись на її здійснення став Указ Президента України «Про заходи щодо реформування податкової політики».

Кабінет Міністрів вважає за необхідне зменшення вже з початку наступного року сукупного податкового навантаження на суб'єкти економічної діяльності до оптимального рівня.

Це означатиме послаблення податкового тиску, що дозволить забезпечити розширення виробництва і зробити суми податків прийнятними для платників.

Іншими словами, кожному суб'єкту господарювання буде надано можливість жити і працювати у злагоді з державою, законом і власним сумлінням, створюються сприятливі фінансові умови для розвитку підприємництва.

Як виробничик, я твердо переконаний, що на зміну має неутрачованих та економічно необґрунтованих поборів вже в наступному році прийдє система взаємозв'язаних податків і платежів.

Головне уряд вбачає у зменшенні податкових ставок з одночасним розширенням бази оподаткування і підвищенням відповідальності за розрахунки з бюджетом.

Акценти податкової політики і формування доходної частини бюджету будуть протягом 3—4 років поступово переноситися з оподаткування прибутків підприємств на оподаткування доходів фізичних осіб. Що, у свою чергу, потребує відповідного збільшення питомих ваг доходів громадян у валовому внутрішньому продукті.

І це законірно, бо держава міниміє той, коли легально багате ті народ. І навпаки, держава слабіє, якщо перешкоджає своїм громадянам бути багатими. Отже, ми будемо сприяти зростанню доходів населення, а з другого боку, треба створити умови для легалізації тіньових доходів некримінального походження.

Уряд повністю підтримує пропозицію уряду депутатів про амністію заявлених та повернених в Україну вивезених з неї капіталів. Це серйозний резерв інвестиційних ресурсів. Розмови про залучення іноземних інвестицій будуть безплідними доти, доки продовжуватимуть ховати і вивозити за кордон свої капітали вітчизняні інвестори.

Звичайно, така амністія не може поширюватися на доходи від злочинної діяльності.

Особливо роль в реалізації урядової Програми відводиться реформуванню бюджетної системи. Перш за все, не можна допустити зменшення бюджетних надходжень на першому етапі проведення податкової реформи.

Ми не маємо права ставити

(Закінчення на 4-й стор.)

Доповідь Прем'єр-міністра України про Програму діяльності Кабінету Міністрів України на сесії Верховної Ради 15 жовтня 1996 року

(Початок на 2—3-й стор.).

під загрозу наших пенсіонерів, чорнобильців, ветеранів війни. Яким шляхом це буде здійснюватися?

По-перше, за рахунок легалізації тінюваних капіталів, про що я вже говорив. Протягом року вона змусить працювати на українську економіку не менш як 7 млрд. гривень, а бюджетні надходження зростуть більш як на 1,5 млрд.

По-друге, розширення бази оподаткування. Після податкової реформи буде просто недовільно і невідгодно, а також складно ухилитися від сплати податків.

По-третє, створення привабливого клімату для інвесторів і їх захист від адміністративного та кримінального свавілля. Це забезпечить залучення в національну економіку додаткових капіталів і зупинить негальне їх вивезення.

По-четверте, наведення елементарного порядку у використанні державних коштів. Маю на увазі, зокрема, скорочення чисельності державного апарату та зменшення ряду статей бюджетних витрат.

Наведу такий приклад. Після 1991 року України відсталася у складанні від Радянської Армії недосконала інфраструктура. І на сьогоднішній день склад наших Збройних Сил незначний відсоток бойових частин, а близько половини — частини забезпечення та обслуговування.

Якщо за останні роки чисельності основного складу Збройних Сил скоротилися на 45 відсотків, то мережа інфраструктури його забезпечення — лише на 10. Війська продовжують утримувати понад 500 тис. гектарів землі, половину якої не використовуються взагалі.

Штатна чисельність особового складу системи військової освіти становить 75 тис. чоловік, що у кілька разів перевищує реальні потреби Збройних Сил.

Все це поглинає приблизно чверть коштів, передбачених у бюджеті для фінансування Міністерства оборони.

Особливі уваги потребує в цьому зв'язку і утримання народної освіти.

В Україні діють 735 технікумів і коледжів, кількість яких навчальних закладів зросла і досягла 165. Прийом на перші курси державних вузів зріс на 18 тис. студентів і складає майже 200 тисяч.

Ми не проти навчання. Навпаки — в нашоювданні інтелектуального потенціалу нації — значний резерв прогресу. Але

питання в іншому: чому ми навчаємося і для чого?

40 відсотків випускників — інженери, 45 — гуманітарії, правники та освітяни, 15 — аграрії та медики.

Ось і вся статистика, в якій за великим рахунком поки не знайшлося місця спеціалістам, максимально адаптованим до нинішніх умов.

Реформи в цій сфері закінчилися букетом нових, більш престижних назв: де були середньої руки інститути, стали академії та університети.

Аналогічне становище в цілому ряді інших галузей та сфер, що утримуються з бюджету. Справжні реформи на благо держави і народу тут ще попереду, і за них також треба братися невідкладно.

Намнені Програмою заходи дозволять стабілізувати бюджет і дають підстави прогнозувати стійке зростання його доходної частини вже через рік після початку податкової реформи.

Хотів би ще раз наголосити: перелічені заходи — це життєва необхідність, що ґрунтується на повазі до законних інтересів і прагненні громадян України. Ми закликаємо погану традицію силою виривати останні клатві від платників податків, а потім воювати за політ та перерозподіл неіснуючих бюджетних коштів.

Наш урядовий курс — це розширення бюджетної бази виключно за рахунок зменшення економіки та зростання добробуту громадян.

За таких умов мають змінитися механізми наповнення та використання державного бюджету.

Необхідно сформувати стабільні відносини між центральним та регіональними бюджетами, оформивши їх окремим законом України.

Це повинно виключити кон'юнктурні моменти у ставленні центральної виконавчої влади до тих чи інших регіонів, а також позбавити деякого можливості сподіватися на вирішення власних проблем за рахунок інших.

Самозабезпечення регіонів є основою регіональної політики уряд.

Уряд розпочав цю непросту роботу створюється принципово новий орган — Державна податкова адміністрація, буде змінено структуру бюджетних витрат.

Ми просимо відповідної підтримки від Верховної Ради.

Одне слово, виконання бюджету має стати законом, порушення якого є кримінальним злочином.

Шановні народні депутати!

Усі реформаторські кроки урядом мають головною метою вирішення невідкладних соціальних завдань, піднесення добробуту і поліпшення умов життя народу.

Тому наступна відповідальна складова нашої урядової Програми — це реформування соціальної політики.

Сьогодні в Україні, за даними офіційної статистики, при населенні близько 52 млн. лише 13 млн. громадян створюють матеріальні блага. Вони утримують близько 15 млн. пенсіонерів, 8 млн. зайнятих в галузях охорони здоров'я, освіти, науки, студентів, а також не менш як 3 млн. чоловік, охоплених прихованим безробіттям.

За розрахунками, кожен працюючий утримує, крім себе, ще 3 особи. Це винятковий випадок у світовій практиці. Додамо до цього соціальні наслідки Чорнобильської катастрофи, численні невірні екологічні проблеми практично у всіх регіонах, велику кількість шкідливих для здоров'я виробничих тощо.

Крім того, близько 18 млн. чоловік користуються різного роду пільгами. Тільки у поточному році для їх компенсації буде витрачено майже 7 млрд. гривень, що дорівнює 2,5-місячній надходженням до зведеного бюджету. Причому половина значених громадян користується пільгами незалежно від їх сукупних доходів.

Усе це сьогодні є непосильним навантаженням для бюджету.

Звичай для нас засоби вирішення соціальних проблем — такі, як збільшення відрахувань з фондів оплати праці підприємств і організацій, збільшення податкового навантаження — вичерпані.

За нинішніх умов неминуче реформування соціальної політики має відбуватися виключно на основі успіху економічних реформ.

Поряд із завданням збільшення фінансових можливостей держави вкрай гостро стоїть проблема оптимізації механізму забезпечення соціальних гарантій.

Для її вирішення уряд планує:

— по-перше: здійснити перехід від безцільного державного патронажу до цільової адресної соціальної допомоги тим, хто її справді потребує. І такі заходи в Програмі є;

— по-друге: провести персоналізацію пенсійного і соціального забезпечення з розподілом відрахувань до відповідних

фондів між підприємствами і громадянами. Ми також значно спростили механізм надання житлових субсидій малозабезпеченим сім'ям;

— по-третє: реалізувати систему ефективних заходів щодо подолання відкритого та прихованого безробіття.

Незважаючи на всі труднощі перехідного періоду, уряд буде спрямовувати наявні державні ресурси на першочергове забезпечення освіти, охорони здоров'я, культури, науки, професійної підготовки громадян, доведення до гідного рівня життя працівникам бюджетних закладів.

Шановні депутати!

Реалізувати всі складові урядової програми може лише ефективна система виконавчої влади. Тому вона потребує подолання докорінного реформування органів відповідно до вимог Конституції.

Ряд принципів положень щодо реформування уряду знайшли відображення у проекті Закону про Кабінет Міністрів України, який подано на розгляд Верховної Ради. Уряд сподівається на підтримку народних депутатів у цьому питанні.

Ми вже почали скорочення зайвих ланок та ліквідацію паралелізму у діяльності органів виконавчої влади. Одночасно відбувається суттєве скорочення загальної чисельності державного апарату. Скорочення чисельності та зміна структури поширюються як на центральні, так і на регіональні органи виконавчої влади.

Успіх наших кроків залежатиме від узгодженості політики всіх гілок державної влади і гармонізації інтересів центру та регіонів. Уряд делегує, як того вимагає Конституція, максимум прав і повноважень місцевим органам виконавчої влади.

Разом з тим, ми будемо розвивати конструктивну співпрацю між урядом та політичними партіями, громадськими організаціями, релігійними об'єднаннями, професійними спілками у питаннях реалізації політики реформи, підтримання соціального миру та захисту національних інтересів.

Запропонована урядом Програма є першим підходом, першою спробою національної економічної програми як складової національної ідеї. Вона відкрита для обговорення та внесення пропозицій.

Готуючись до виступу на сесії Верховної Ради, я уважно проаналізував понад 600 зауважень та побажань комісії, фракцій, окремих депутатів.

Більшу їх частину врахував у своєму короткому виступі, і тільки брак часу завадив мені детальніше зупинитися на проблемах приватизації, розвитку транспорту, зокрема морського, подолання бар'єризів економіки і взаємозабезпеченості підприємств, підтримки національної культури, освіти, науки, охорони здоров'я, видавничої справи, послідовної уваги до потреб та інтересів молоді, реформ на селі.

Все це ми врахуємо при остаточному доопрацюванні відповідних розділів Програми.

Але хочу ще раз зазначити, що Програма уряду є цілісною, і реалізація кожної її складової можлива лише в поєднанні з іншими.

Виконання Програми розраховано на 3 роки з щорічним звітом перед Верховною Радою.

Для реалізації своєї Програми Кабінет Міністрів уже підготував і подав до Верховної Ради 100 законопроектів, ще 115 нормативних актів знаходиться у роботі у уряді.

Вже готовий проект постанови Кабінету Міністрів, якою передбачено практичний механізм виконання положень Програми. За кожним її розділом закріплюється конкретний виконавець — член уряду.

Після доопрацювання ми приймемо цю постанову.

Ми з максимальною увагою сприймаємо кожну пропозицію, висловлену сьогодні в сесійному залі.

І ще одна, на наш погляд, важлива деталь. У плані дії уряду враховано все те цінне, актуальне і конструктивне, що було у програмах минулих його складів. Я особисто поспіраю сповна використати великий і початковий досвід своїх попередників — присутніх у цьому залі народних депутатів. У процесі підготовки Програми і доповіді про неї я зустрічався і радився з більш як 150 народними депутатами. Хотів би щиро подякувати за розуміння, підтримку і доброзичливі поради, які ви висловили мені.

Сподіваюсь на таке ж розуміння і підтримку з боку всіх присутніх у цьому залі.

Шановні народні депутати! За 5 років незалежності Української держави Верховній Раді було подано на розгляд чимало урядових програм. Я хотів би при підтримці Президента України та дієвому сприянні парламенту стати першим Прем'єр-міністром, який і представить урядову Програму, і відзвітує про її виконання. Дякую.

Усім нам стане гірко...

(Початок на 1-й стор.).

Вінниччина, де виробляється кожна п'ята тона цукру в Україні, на жаль, втрачає колишню славу «цукрового Донбасу». Цього року, чи не вперше за всю історію розвитку буряківництва, цукор, за прогнозами спеціалістів, буде збитковим. Через затяжні дощі корені вдалося викопати лише на половині бурякових площ. Крім того, притичено у зв'язку давно стала низька ефективність бурякозбиральної техніки. На полях агрофірми «Мрія» Козятинського району Президент Леонід Кучма зробив свою першу зупинку. Він залишився нездоволю технікою, що працює на збиранні буряків. Висловлювання Президента прозвучало, можливо, й різко, за-

те справедливо: «Це ж дрова, а не техніка».

На необхідності випуску дороботної техніки для буряківників глава держави ще раз наголосив під час зустрічі з директором машинобудівних підприємств області, що відбулася у ВАТ «Калінінський машинобудівний завод». «На буряковому полі, — зазначив Леонід Кучма, — повинна працювати не «черела» агрегатів, що ми бачимо нині, а один універсальний збиральний механізм».

Зворотний бік медалі — переробка цукросировини. В області її здійснюють на 39 цукропідприємствах. «Вік» більшості цукрозаводів наближається до позначки «сто».

Глава облдержадміністрації Анатолій

Матвієнко з цього приводу висловив таку думку: «Ми предметно працюємо над переобладнанням частини своїх цукрозаводів. Будемо закривати деякі з них». Президент підтримав таку позицію. При цьому додав, що це не тільки проблема Вінниччини, а й усієї держави.

У другій половині дня Президент відвідав Вінницький медичний університет імені Миколи Пирогова та музей-садибу ушавленого хірурга. Виступаючи перед викладачами й студентами університету, Леонід Кучма повідомив, що до 50-річчя Музею

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Пирогова підпише указ про надання цьому закладу статусу національного.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Монолог і коментар

Тетяна Сергіївна БОГОВИК (85-літня баба Тетяна):

«Вчора зварила борщ. 3 картоплі й буряка. Ним поснідала, ним і вечеряти буду»

(Початок на 1-й стор.).

СТАРА хата під стріхою. Стіни очеретом обставлені — щоб дощ не оббивав. Прильбв осліа, посухулася і, зостається, опустилася хата на коліна. Баба Тетяна, 85-літня Тетяна Сергіївна Богівик, сидить біля столу і поглядом сидить одиницею, розповідає про давно пережите.

Хату що поставив її батько у 1904 році, коли вони з матір'ю побиралися. Батько був шовковиком. В Орловці чобітків і клантів землі, жила небагато, але й не бідувала. Коли пішли літи: син Тарас, дочки Марія, Хотина, Лука, Тетяна і Марфа, батько прикупив землі, стяглися на реманент і худобу.

— Он там, під лісом, — показувала баба Тетяна рукою у вікно, — була людська земля, і наша теж. Але недовго. Коли зайшов колос, то землі у нас упустили і все добро з батькового хазяйства забрав. Сестри повиодили заміж, а мені не судилося, а я прожила у цій хаті сама весь вік, задурно проробивши у колосній від зорі до зорі. Сапала, жала, молотила, навіть скоїрою груди розбивала... І така робота була у колосній. Тепер зосталася на білому світі одна моя сестричка. Часто журюся, як згадаю свого брата. Аби він не склав голуби на війні, то й у мене рідна душа була б і допомагав би у всьому... — Рідні у вас і далекої немає? — Старенька зажурено похитала головою:

— І близька є — рідна сестра, у Городищі живе. Але вона така ж, як і я, немічна: ні води з колодязя не витягне, ні дровець не нарубає. Навіщо мені до мене з Корсуна сестрино сина донька, доброї душі людини. Вона мене город виполе, хату причепурить, поділиться, чим зможе. Зараз знаєте, як у людей достатки — для своєї сім'ї харчі не вистачає...

— Чим ви харчуєтесь, бабо Тетяно? — Чим Бог похоче. Учора зварила борщ — з картоплі, буряка та буряка. Ним поснідала, ним і вечеряти буду... Мені багато не треба.

— А чим у вас які крупні, вермішель, борщом? — Нема, дитино. Аби було — супок ский-такій зварула б, чим млинчик спекла б. А то щодня борщ та борщ...

— І могола вам ніхто не носить? — На практик, бувало, хтось та й занесе. Спасибі людям. А часто — ні. Кожен нім береже копійчину — сало, молоко, крашанка і то все гроші. Аби у мене бути ті гривні, я б і олії купила, і вермішелі, і маже. Може, коли б і місяць супок злякала, зварила крашаночку. Мені вже несила по двору ходити, то курає і немає, і ніколи так закорпіт курає...

— Колосоп, у якому ви трудилися все життя, не допомагає? — Баба Тетяна тяжко зітхнула:

— Що той колосоп нині варт? Людям на зарплату не вистачає. Позаторік пенсіонерам хоч пшениці з нового врожаю дали, а цього літа — олії грама. Та я про це і не думаю. Голова болить, як змучувати буду. У дворі немає й цуралка дров. У пошті — брикету. Де його взяти? За що купити?!

Баба Тетяна розповіла, що останній раз її привозили брикет позаторік. Минулу сувору і довгу зиму вона й сама не знає, як перезимувала — сплила у дворі старезна акація, що пішла на дрова, танула на очах, а сніг лежав до квітня... Ранньої осені заходила якась молодичка з району і обіцяла, що привезуть брикету, але за тону треба заплатити всім мільйонів карбованців. Скільки це у гривнях — баба Тетяна не знає, втім, вона і сама трих гривень ще не бачила, бо пенсія третій місяць не носить...

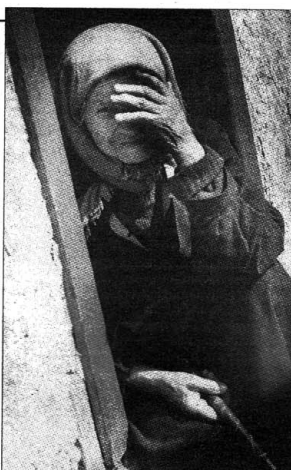
— Аби Господь Бог вже покликав до себе, — підняла очі до образів і перехрестилася, — щоб людей не турбувати і самій не журитися. Бо коли настать довгі-предовгі зимові ночі — не знаши, куди й голову покласти. Передумаєш про все на світі... Аби хоч радіо говорило, і тим наче легше. Так ні ж, мовчить. Електрику вчорами відмакують — вона мені не дуже й потрібна. Гаска он на приліпці стоїть. А от без тепла на лежанці ну ніяк не обійтись...

Просяхалася, баба Тетяна просила про неї багато не гадувати — бо «мені ще байдує, терпіти можна», а є такі люди в їхньому Орловці, що у нестерпних умовах доживають віку...

Блім маленького базарчука, що притудився над шляхом, завітати сільські жінки, торгуючи яблуками і лавочку владу, поводи на кілька своїх односельців, котрі потерпають від тяжкої старості і нестатків. У деякого з них діти, але вони або далеко від рідного дому, або самі ледве животіють без роботи. Он у Марії Козак, наприклад, донька проживає десь у Росії — то давно немає звіти жодних звісток. Марія, казали жінки, дуже бідує: не в змозі обробити город, та ж навіть запасу картоплі, капуста, буряків немає. Одяга обірвалася. У чому ходити удень, у тому й спить, бо в хаті холодно, дров немає.

А Катерина Горбенко, інвалід дитинства, живе від села за сім кілометрів, під лісом. Ходити не може, позвав двором на колінах. Коли перестали носити пенсію, залишилися без шматка хліба. Односельці, хто милосердніший, інколи приносять цим та іншим самотнім людям якісь харчі, але чужого хліба, як кажуть, не наїстися.

— У мене душа болить, коли йду обслуговувати своїх підопічних, — каже працівник Городищенського територіального центру соціальної допомоги самотнім непрацездатним громадянам Марія Ноженко. — Коли у них є пенсія — принесу хліба і щось до хліба. А коли грошей немає, нічим не можу допомогти, крім того, що приберу у хаті і води принесу.

Але хіба хочеться пити, коли немає чого їсти? Інколи чоловікова мама передає з дому то хлібину, то пиріжчик, але всіх своїх сімох самотніх я не можу наділити. Та й нам, соціальним працівникам, теж не виплачують зарплату плати ще з квітня місяця. Оце лиш у вересні видали по 17 гривень. А в мене сім'я, двоє дітей-школярів...

Коли Марія Ноженко та її сім'я побачили, що Катерина Горбенко вже ледь не пухне з голоду, одна з жінок пішла до голови КСП «Орловське» Анатолія Краченка і попросила виплатити нешасний жінці необхідні продукти. Голова виплатив. Але щоб допомогти була систематично і щоб за нею стежила сільська Рада та депутати — такого, на жаль, в Орловці, немає.

— Сьогодні, коли КСП через труднощі самотуються від турботи про своїх ветеранів, особливо гостро стоїть питання про роботу сільських Рад, — каже начальник відділу обласного управління соціального захисту населення Лариса Ляшенко. — Ми давно пропонуємо владі на місцях ввести у свій штатний розклад людини, котра б займалася лише соціальними питаннями. Село наше делалі старіше і треба займатися незначними проблемами старості, самотності, немічності. В області діє 27 територіальних центрів по обслуговуванню цієї категорії населення. Ми підібрали людей небагатих і тому на роботу соціальних працівників немає нарікань. Однак голими руками бід не зарадити. Тут потрібні спільні зусилля. Ми готові до такої співпраці.

Отже, ніхто не заперечує, що про старих, неужив треба дбати — ні сільська Рада, ні голова колгоспу, коли до нього звертаються за допомогою, ні управління соціального захисту.

Але пробіть вливанням того чи іншого села. Вдрузь впаде у вічі нехвальна злизна турбота: похиліх члених старих члених та самотніх селян, біля яких немає й купки дров. Побачивши похиліх члених, під якими сидять на лавах одинокі у сіріх латаніх перелатані кудайки і стіптані члених зліпті-згорблені колосні ланкові, п'ятих сотенніх, трактористів... Вони не лають ні владу, ні Верховну Рад, ні Президента, а тільки дивляться спокійно якими очима і ніби про щось запитують...

Лілія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Парламентська хроніка

«Гривневий дощ» над державою

Денне і вечірнє засідання 16 жовтня

Як і слід було сподіватися, питання про величину межі малообезпеченості викликало в залі бурхливу дискусію. Віце-прем'єр-міністр Віктору Пинзенику довелося, так би мовити, витримувати натиск з усіх боків. У запитаннях народних депутатів до нього, а потім у виступах звучала гостра критика дій, а точніше бездіяльності уряду в розв'язанні цієї проблеми. Безперечно, мали рацію ті, хто вказував, що цифра 70,9 гривні, яку запропонував Кабінет міністрів, — це не варіантська межа малообезпеченості, а межа виживання. Та водночас мав рацію і Віктор Михайлович, коли наголошував, що ті підвищення призведе до гіперінфляції та зростання цін до астрономічних. По суті, даючи однією рукою, держава другою забирає такі кошти в громадян. Тому, незважаючи на прагнення підвищити варіантську межу малообезпеченості, депутати змушені були зважати на реалії життя. Зупинилися на 70,9 гривні. Ця межа вводиться поступово з 1 січня, впродовж усього наступного року. Уряд зобов'язано швидко вводити податки розрахунок межі згідно з рівнем інфляції. Кабінет міністрів повинен також до прийняття державного бюджету в першому читанні з урахуванням Закону «Про оплату праці» подати розрахунок нових розмірів мінімальної зарплати та мінімальної пенсії.

Сесія внесла та проголосувала поправки до Закону про Конституційний суд України. Тобто закон прийнято в цілому. Сьогодні фактично Конституційний суд є легітимним, адже з 18 його членів обрано 16.

Народні депутати обговорили процедуру підготовки проекту закону про державні гарантії відновлення зруйнованих громадян. Свої варіанти законопроекту оприлюднили народний депутат Валерій Коломойчук, Голова Верховної Ради Олександр Мороз, народні депутати Микола Кириченко, Наталя Вітренко, Геннадій Угаров, Володимир Ковтунчук. Ухвалено постанову, відповідно до якої угодженням проекту підготує до пленарного розгляду Комісія з питань соціальної політики та праці.

А якщо загалом підсумувати цей пленарний день, то він був досить продуктивний, а прийняті рішення начебто мають у майбутньому сприяти підвищенню життєвого рівня найменш захищених. Однак цей «гривневий дощ», як свідчить практика, може так і не пролітати, а залишитися як добрі наміри, якщо наша економіка й надалі нагадуватиме пацієнта, про якого кажуть, що він «скоріше мертвий, аніж живий».

Василь ТИТУЛІК.

Міністерство економіки прогнозує

Ранкове засідання 17 жовтня

(Початок на 1-й стор.).

Оцінюючи ситуацію в Україні, доповідач заявив, що в нас з'явилися певні ознаки мікроекономічної стабілізації. Головною метою наступного уряду визначив відновлення вітчизняного виробництва. Фінансування всіх витрат бюджету через посилення бюджетної дисципліни, спрямування кредитних ресурсів у пріоритетні галузі тощо. Уряд, за його словами, прогнозує зниження рівня інфляції, поліпшення добробуту громадян. Однак прогнози — річ нині відносна.

Після цього парламент повернувся до розгляду питання, яке стояло другим на порядку денному, — про призначення членів Конституційного суду України. Шойно перед цим закінчилися засідання ради фракцій. За словами Голови Верховної Ради Олександра Мороза, члени комуністичної фракції висловили на ній претензії до своїх колег із правого крила стосовно того, що, мовляв, комуністи під час голосування щодо кандидатів у члени Конституційного суду пішли назустріч правим, а ті не відповіли їм взаємністю. Ось чому було повторно запропоновано внести до бюлетеня для таємного голосування кандидатуру народного депутата Сергія Синченка, але для цього потрібно згоди Верховної Ради, за яку мали проголосувати не менш як 300 народних депутатів. Вирішили голосувати кандидатів Сергія Синченка в парі з іншими претендентами у члени Конституційного суду. Проте жодна із запропонованих пар не набрала належної кількості голосів. Отож Голові Верховної Ради залишилося скористатися своїм правом і запропонувати до бюлетеня для таємного голосування кандидатуру народного депутата України Володимира Говоруна та доцента Ужгородського університету Георгія Дениса. Щодо цих кандидатів і мають визначитися народні депутати в кабінетах для таємного голосування.

Наприкінці ранкового засідання з питання проекту Закону України про Державний бюджет України на 1997 рік виступив міністр фінансів Валентин Кореневський.

Анатолій БЕНЬ.

На аренах країни і світу

Спорт

Баскетбол. Кубок Корчака. «Денді-Баскет» (Україна, Київ) — «Касторс Брейні» (Бельгія, Сент-Сервейс). 83:79 (35:42). Спорткомплекс «Меридиан». 16 жовтня. 1500 глядачів.

«Денді-Баскет»: Брандєн — 3 очка, Базелєвський — 12, Шапала — 2, Мурзін — 27, Савин — 11, Савченко — 20, Зубрицький, Ватажок — 14, Половко — 4.

«Касторс Брейні»: Гіртс — 4, Ван Імпе — 13, Дюксон — 4, Маріон — 16, Тротер — 10, Кембел — 14, Кавеліт — 16.

Кішки здобули третю перемогу поспіль, що вивело їх у лідери турніру. В цьому велика заслуга насаперед головного тренера «Денді-Баскет» Андрія Підковирова. Ста-

ранно й самовидно діють усі гравці. Але особливо слід відзначити Євгена Мурзіна, Ігоря Ватажко, Віктора Савченка, Дмитра Базелєвського.

У цьому ж турнірі одеська «БІПА-Мода» перемогла французький «Нансі» 71:64 (30:24). Спорткомплекс СКА. 15 жовтня. 2200 глядачів.

«БІПА-Мода»: Юшкін — 11, Пудзерей — 4, Михайлов — 16, Другаченко — 24, Мельников — 5, Янгичев — 2, Шлунт, Пінчук — 8, Кузнецов — 1.

«Нансі»: Жулан — 5, Сірес — 6, Ратліф — 10, Олівер — 11, Любіс — 26, Ліон, Перс-Давід — 4, Боушнер — 2, Сі, Форт, Кубок Європи. «Шахтар» (Україна,

Донецьк) — «Інтер Слоунафт» (Словаччина, Братислава). 106:90 (54:40). Палац спорту «Дружба». 15 жовтня. 2200 глядачів.

«Шахтар»: Завалін — 9, Бондаренко — 13, Ткач — 24, Антонович — 24, Хейс — 18, Ботичев — 3, Гуртовий, Черносвитов — 15, Кравченко.

«Інтер Слоунафт»: Дурчак — 26, Черницький — 21, Марківський — 22, Гал — 5, Яшч — 6, Порубан — 2, Кевалей — 4.

Футбол. Ліга чемпіонів. Акс-Рейнджерс — 4:1, Атлетіко-Боруссія — 0:1, Осес-Граскоппер — 1:0, Стяга-Візева — 1:0, Фенербахче — Манчестер Юнайтед — 2:0, Ралід-Ювентус — 1:1, Гетеборг — Милан — 2:1, Рухенборг — Порту — 0:1.

Портрет

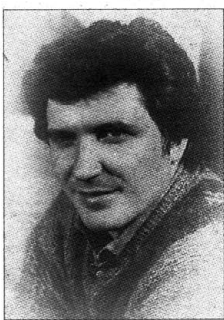
Кіноренесанс... на босу ногу

«Якщо український кінематограф вмер, то немає грошей, то фільм «Покута» можна вважати початком його відродження», — казав щиро на презентації стрічки Віктор Гресь, секретар Спілки кінематографістів. «Якби не тирти, що фільм знімався у Вінниці», — продовжував Віктор Степанович, — ніколи б про це не згодився».

Валерій Шалига, автор стрічки, від таких слів почувався ніяково: за такої оцінки, погодьтеся, навіть у маститого кінотавра вирости б крила.

Учасники презентації дивувалися: яким чином на голому місці акторів області муздарни вдалося створити фільм? Та ще й повнометражний, двогодинний. Адже у республіканському режисера та його команди власного не було нічого: ані машини, ані камери, про окреме приміщення чи платані й говорити нема чого. «Кіно на босу ногу», — усміхається Валерій, — та й годі». Протягом двох років виколесував Шалига своє «дитя». Починав із ходіння з шапкою по людях: «Дайте на кіно». «Нам тільки кіно не вистачало», — відповідали скептики.

На щастя, таких було

менше, аніж тих, хто взявся допомогти.

Події у фільмі, знятому за однойменним романом вінницького письменника Леоніда Пастушенка, відбуваються у період минулої війни. Канвою проходять вічні теми: кохання, вірності, взаємовруччя. Таким чином, провінційна Вінниця нині має свій перший повнометражний фільм. Ця обставина спонукала когось із учасників презентації пожартувати: «Кіно вимирає у столиці, а відроджується на периферії».

Тепер, власне, про «імениника». У ці дні Валерій

у Києві. На сесії. Він — студент-заочник інституту імені Карпенка-Карого. Студіює кінорежисуру. «Покута» — його друга кінематографічна спроба. Перша стрічка, короткометражна, — «Три плачі над Степаном», за оповіданням Григорія Тютюнника. А «університетом» була студія при театрі імені Івана Франка. У київському Молодому театрі, куди Шалига прийшов після її закінчення, затримався не надовго: не має київські прописки. Поїхав до Дрогобича. Звідти через рік перебрився до Вінниці (сам родом із Житомирщини).

Друзі розповідали, що Валерія можна побачити ще й на етюдях. («Лише у хвилині натхнення за пензля берусь». — В. Ш.). Він робить невелику паузу і продовжує: «Все треба робити з любов'ю, тоді й твої роботи — акторські, режисерські чи маларські — даруватимуть насолоду людям». А ось вдома його картин не побачите: «Нехай краще радує людей друзі, близьких людей. Ім дарую...».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.
На знімку: Валерій Шалига.

Фото
Анатолія МАШЕВЦЕВА.

Про те, що було і буде

«Ковток валер'янки для березневої кішки»

Останні репетиції водевілю Івана Єлагіна під такою назвою проходить цими днями в Миколаївському російському драмтеатрі. Прем'єра вистави, постановку якої здійснив голландський режисер театру Анатолій Літко, — наприкінці жовтня. Вагалий, новий сезон обіцяє бути багатим на прем'єри. Їх показ уже розпочався: після літа трупа вернеться «пригощити» глядачів класичною комедією П. Бомарше «Везування день, або Одруження Фігаро».

У майбутньому на публіку чекатимуть нові роботи: «Сімейна вечора о пів на другу» В. Павлова, «Чапля» В. Аксьонова, «Нічна повість» К. Хойнського. Окрім добре відомих миколаївцям акторів — Дмитра Бурцева, Раїси Мороз, Олени Рослякової, Людмили Літко, Сергія Лозовенка, — у виставах зайняте й молоде пополнення театру, зокрема випускники Київського театрального інституту імені Карпенка-Карого.

Миколаїв.

Георгій ВОРОТНИК.

Подарунки від Баха

У залі Троїцького собору в Сумах розпочався традиційний міжнародний бахівський фестиваль. Нинішнє свято — ювілейне, адже вже відсвяткує на нього з'їхалися провідні виконавці. Народились як приватна ініціатива місцевого органіста, голови об'єднання громадської організації «Органум» Ореста Ковалюка, фестивалю набув статусу державного. Цього року коптів на його проведення: виділила сумська держадміністрація і фонд Сороса. Це — яскрава подія у музичному житті не лише України. Фестиваль внесено до міжнародних каталогів, адже серед його учасників чимало знамих музикантів Польщі, Нідерландів, Швейцарії, Німеччини. Нині сумчани ма-

ють нагоду послухати дивовижний вокал Ольги Пасічник із Рівного, познайомитися із 12-річним віртуозом — піаністом Олександром Природним із Горлівки.

Суми.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Разом із Крутим командують хмарами

Влітку на одному з міжнародних фестивалів після коронної фрази Ірини Аллергової «Я туди разведу руками» з неба закапало. Проте шанс навести небесний порядок — тепер у Києві — у співачки все одно з'явиться. І станеться це завтра ввечері, коли зірка пропонуватиме чудовому залу палацу культури «Україна» пісню естетику страждених жінок. Втім, в І. Аллергової та її гастроляного супутника І. Крутого завжди є відчужені слухачі. А злив та злих не слід боятися, бо в палаці нещодавно відремонтовано дах.

Погода на вихідні

Сухі дні в Україні після 19 жовтня зміняться на дощові. Температура вночі від 3 градусів морозу до 2 тепла; вдень — 10—16 градусів, повідомляє Український гідрометцентр.

Тепла осінь радує нас, але не слід забувати, що незабаром розпочинається опалювальний сезон. Центр громадських зв'язків Управління державної пожежної охорони МВС України звертається до громадян з проханням обережно користуватись електронагрівальними приладами та підігнаними опаленням, аби не сталася біда!

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: А. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☐ Рукописи не повертаємо.
☐ Лікування з читачами — тільки на сторінках газети.

Астрологічний прогноз на 21—27 жовтня

ОВЕН (21.03—20.04). Кохання може спалахнути на вашому небосхилі, а особливо, коли ви народилися в середині квітня. Віддаючись приміному пошукту, не забувайте, що це може призвести до законного оформлення стосунків. Майте на увазі, що найкраще контролювати свої емоції у період повного місяця, що припадає на 26 жовтня.

ТЕЛЕЦЬ (21.04—20.05). Для того щоб розв'язати проблеми, які стоять перед вами, ваших зусиль може бути недостатньо. Отож більше часу приділяйте пошуку союзників, навіть коли це потребуватиме матеріальних витрат.

БЛИЗНЯТА (21.05—21.06). Якщо перша половина робочого тижня не принесе очікуваного успіху, то наприкінці його ви зможете надолужити втрачене. Не пускайте справи на самоті. Ті, хто народився в середині червня, можуть стати жертвою змови, тому в сумнівних справах краще участі не брати.

РАК (22.06—21.07). Тим, хто стовмівся чекати свята на своїй вулиці, доведеться потерпіти до кінця тижня. Після повного місяця, в суботу, із зменшенням впливу нічного світла ваші справи дедалі більше залежатимуть від вас. А поки що краще покластися на людей, які вас люблять.

ЛЕВ (22.07—22.08). Не падайте духом, якщо ваше самолюбство цього тижня буде зачеплено. Таке час від часу трапляється з усіма. Більше думайте про роботу, яка, можливо, принесе успіх. Щоб унеможливити вашу психіку у вихідні від ваших хвилювань, краще менше спілкуватися з людьми.

ДІВА (23.08—22.09). Перша половина тижня обіцяє неспокійні доходи. В четвер і п'ятницю не приймайте непродуктивних рішень. Чуття може вас зрадити. У вихідні дні несподіванки чатують на народжених у серпні.

ТЕРЕЗИ (23.09—22.10). Прислухайтеся до свого настрою: найкраще вийдіть ті справи, до яких у вас лежить душа. З другої половини тижня бажано перейти до пасивного способу життя. Насолоджуйтеся тим, що вже у ваших руках. Проблеми своїх рідних ставте на перше місце.

СКОРПІОН (23.10—22.11). Настає більш удалий період, особливо після того, як ви відсвяткуєте день свого народження. В першій половині робочого тижня вам допоможуть інтуїція, а в другій — компетентність. Контакти зі старшими за віком можуть відіграти важливу роль у вашому житті. У вихідні дайте собі відпочинок.

СТРІЛЕЦЬ (23.11—21.12). Починаючи з цього тижня, поступово змінити темп життя на спокійніший. Не піднімайте поїх, все відбудеться свого часу. Не прагніть розширити коло спілкування, а недовго проведіть на самоті. Настрій вам підніме гарна музика.

КОЗЕРІГ (22.12—20.01). Час випробувань закінчується для вас цього тижня. Намагайтеся залишатися самим собою, але будьте активніші, ніж звичайно. Розсабитися ви зможете у вихідні дні. Проведіть їх у товаристві своїх друзів.

ВОДОЛІЙ (21.01—19.02). У вас може скластися враження, що ви з розгону наштотхнулися на кам'яну стіну. Якщо це сталося, не лякайтеся. Просто настав час дещо критичніше ставитися до себе, і коли ви цього самі не зробите, то вам допоможуть інші. Дещо звузьте коло свого спілкування, частіше поспішайте.

РИБИ (20.02—20.03). Увесь тиждень винятково сприятливий для вас, бо з 23 жовтня Сонце входить у водний знак. 24 числа ті, хто народився в середині березня, можуть стати жертвою обману, тому не довіряйте випадковим знайомим. Для кохання та мистецтва сприятливий період після 25 жовтня.

Афіша вихідних днів

● Київ

Національний драмтеатр імені І. Франка: субота — комедія М. Фрейна «Моя бізнеска»; неділя — комедія К. Маньє «Блез» (о 19-й годині).

Національний драмтеатр імені А. Українки: субота — комедія Ж. Ануя «Запрошення до замку»; неділя — комедія А. Портеса «Дім, де все шерберть» (о 19-й годині).

● Донецьк

Обласний театр опери та балету: субота — прем'єра «Рекієм» Дж. Верді; неділя — балет А. Адама «Жізель» (о 18-й годині).

Обласний музикальний театр імені Аргема: субота — трагікомедія Д. Кобурна «Гра у джини» (о 16-й годині); неділя — мелодрама А. Касона «Дерева вирають стоячи» (о 17-й годині).

● Одеса

Академічний театр опери та балету: субота — опера Дж. Верді «Ріголетто»; неділя — вечір одноактних балетів (о 18-й годині).

Театр музкомедії імені М. Водяного: субота — мюзикл Ф. Лоу «Моя чарівна леді»; неділя — опера П. Абрахама «Бал в Савайї» (о 18-й годині).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Свідчення про рестрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
☐ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☐ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російськими мовами.
Індекс 60955.
Тираж 226015.

Комбінат друку
виддавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311197.